

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Operační program Zaměstnanost plus

Červen 2025

Průvodce pro oprávněnou úřední osobu krajského úřadu strukturovaným rozhovorem se žadatelem/zájemcem o zprostředkování náhradní rodinné péče

Obsah

Průvodce strukturovaným rozhovorem oprávněné úřední osoby krajského úřadu se žadatelem/zájemcem o NRP	2
Pracovní postup	2
Přehled oblastí	3
Přehled sledovaných kompetencí náhradního rodiče	3
Otázky k analýze.....	4
Struktura rozhovoru.....	4
MOTIVACE A OČEKÁVÁNÍ, PŘEDSTAVY O DÍTĚTI	4
ZKUŠENOSTI S NRP, INFORMOVANOST O PROBLEMATICE NRP	6
VZDĚLÁNÍ.....	8
ZAMĚSTNÁNÍ	9
ŽIVOTNÍ STYL RODINY, ZÁJMY A KONÍČKY	9
DALŠÍ VÝZNAMNÉ ZNALOSTI / DOVEDNOSTI	12
SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ – BYDLENÍ A DOMÁCNOST	13
FINANČNÍ SITUACE	15
BEZÚHONNOST / SPOLEHLIVOST	16
ZDRAVOTNÍ A PSYCHICKÝ STAV	17
PARTNERSKÝ VZTAH	19
DĚTI	22
<i>Příloha: Záznam z rozhovoru oprávněné úřední osoby KÚ se žadatelem/zájemcem o NRP .....</i>	<i>26</i>

Průvodce strukturovaným rozhovorem oprávněné úřední osoby krajského úřadu se žadatelem/zájemcem¹ o NRP

Průvodce vznikl jako metodická podpora k vedení rozhovoru oprávněné úřední osoby se žadatelem/zájemcem o NRP na úrovni krajského úřadu. Oba dokumenty (záznamový arch a průvodce) byly vytvořeny v rámci klíčové aktivity KA 1 s názvem Standardizace odborného posuzování zájemců o NRP projektu MPSV „Standardizace procesu zabezpečení náhradní rodinné péče o děti“, reg. č. CZ.03.02.02/00/22_004/000210 realizovaného v letech 2022–2025.

Pracovní postup

Oprávněná úřední osoba krajského úřadu – ať už sociální pracovník, psycholog, nebo oba společně (dle dispozic konkrétního pracoviště) – navazuje při práci se žadatelem/zájemcem:

- na *Dotazník o sociálních a rodinných poměrech, zdravotním stavu a motivaci žadatele o zařazení do evidence osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny a dalších společně posuzovaných osob*²,
- na zprávu OÚ ORP o žadateli/zájemci³, z níž získává základní přehled o jejich aktuální situaci / přítomných kompetencích.

Následně si všímá zjištěných rizikových a ochranných faktorů a nahlíží na ně již v užším kontextu péče o děti, které prožily odloučení od svých rodin a ztrátu primárních pečujících osob.

Po provedení analýzy dat obsažených ve zprávě OÚ ORP si pracovník krajského úřadu může vytvořit představu o tom,

- zda je situace žadatele/zájemce z hlediska dalšího postupu natolik uspokojivá, že lze bez dalšího uvažovat o jeho zařazení do přípravy;
- zda z rizik zjištěných na úrovni ORP už v této fázi vyplývá potřeba, aby žadatel/zájemce ještě před zařazením do kurzu přípravy absolvoval psychologické posouzení;
- nebo zda je žádost již nyní na základě dosud shromážděných informací a podkladů nutno zamítnout či jiným způsobem v souladu se správním řádem ukončit.

Ve všech případech vyzve pracovník krajského úřadu žadatele/zájemce k účasti na rozhovoru, který je možné vést jednorázově nebo rozdělit do více částí, podle složitosti konkrétního případu. Je rovněž možné se žadatelem/zájemcem setkávat opakovaně v různých fázích řízení o zařazení do evidence (např. po přípravě, po psychologickém vyšetření apod.). Pro opakovaná setkání je možné využívat on-line prostor (Teams, Zoom atd.).

¹ V dokumentu je z důvodu přehlednosti a lepší srozumitelnosti užíváno pouze generické maskulinum.

² Příloha č. 8 vyhlášky č. 473/2012 Sb., v platném znění.

³ Metodika pro implementaci *Standardu posuzování zájemců o NRP do systému SPOD na úrovni krajů* zveřejněná na www.pravonadetstvi.cz. Vzor zprávy není závazný, nicméně doporučujeme při zpracování zpráv vycházet z jeho struktury, která zaručuje přehlednost, přispívá k jednotnosti praxe a sjednocení terminologie.

Přehled oblastí

Rozhovor se zaměřuje na tyto oblasti:

- 1) Motivace a očekávání
- 2) Zkušenosti s NRP, informovanost o problematice NRP
- 3) Vzdělání
- 4) Zaměstnání
- 5) Životní styl rodiny, zájmy, koníčky
- 6) Další významné dovednosti
- 7) Sociální prostředí – bydlení a domácnost
- 8) Finanční situace
- 9) Bezúhonnost
- 10) Zdravotní a psychický stav
- 11) Partnerský vztah
- 12) Děti

Na každou z uvedených oblastí je třeba nahlížet především optikou bezpečí dítěte v rovině fyzické i psychické. V rámci každé z oblastí lze také mapovat, jakými kompetencemi⁴ a na jaké úrovni žadatel/zájemce disponuje v této fázi procesu řízení o zařazení do evidence.

Přehled sledovaných kompetencí náhradního rodiče

1. Schopnost pečovat o dítě a naplňovat jeho vývojové potřeby

- Péče o zdraví dítěte
- Podpora a rozvoj dítěte v oblasti učení
- Podpora a rozvoj dítěte v oblasti emočního vývoje a chování
- Podpora dítěte v jeho sociálních vztazích
- Podpora dítěte v budování jeho identity a sociální prezentace
- Podpora dítěte v jeho samostatnosti a v sebeobsluze

2. Schopnost zajistit dítěti stabilitu

- Stabilní podmínky v rodině, v bydlení, zaměstnání, ve finanční situaci
- Podpora služeb a komunitních zdrojů

3. Schopnost zajistit dítěti bezpečí

- Zajištění ochrany a bezpečí a bezpečné nastavování hranic
- Zajištění stimulace a podnětů

4. Schopnost navázat s dítětem blízký vztah

5. Schopnost podporovat vztahy mezi dětmi a jejich rodinami

6. Schopnost spolupráce

7. Schopnost seberozvoje a sebezpečí

Pořadí oblastí není striktně dáno, jedná se o výčet. Oblasti, k nimž je ve zprávě OÚ ORP uvedeno dostatečné množství informací a nebyla v nich zjištěna rizika, je možné v rozhovoru vynechat.

Níže uvedené otázky jsou pouze doporučujícího charakteru, ilustrují, jak se lze na danou oblast zeptat. Při vedení rozhovoru je možné volit jejich pořadí tak, aby to co nejlépe odpovídalo specifikům konkrétního případu.

⁴ Metodika pro implementaci *Standardu posuzování zájemců o NRP do systému SPOD na úrovni krajů* zveřejněná na www.pravonadetstvi.cz.

Otázky k analýze

V každé oblasti je žádoucí sledovat ochranné a rizikové faktory nebo (chcete-li) rizika a silné stránky na straně žadatele/zájemce⁵, jež je třeba zaznamenat do záznamového archu⁶. Může se samozřejmě stát, že pracovník krajského úřadu neshledá v dané oblasti žádné rizikové nebo naopak žádné ochranné faktory – pak je možné ponechat příslušné pole prázdné.

K usnadnění detekce ochranných a rizikových faktorů mohou posloužit otázky k analýze uvedené u každé oblasti. Tyto otázky nejsou určeny žadateli /zájemci, nýbrž si je klade oprávněná úřední osoba s cílem danou oblast co nejlépe vyhodnotit.

Příklady těchto otázek mohou oprávněné úřední osobě napomoci:

- identifikovat silné stránky, detekovat a pojmenovat případná rizika na straně žadatele/zájemce,
- sestavit konkrétní zakázku pro posuzujícího externího psychologa,
- formulovat konkrétní doporučení pro lektory příprav.

Výskyt případných rizik není automaticky důvodem pro nezařazení žadatele/zájemce do příslušné evidence. Oblastem, v nich se rizika objeví, pak ale bude třeba věnovat dále v procesu řízení o zařazení do evidence zvýšenou pozornost. Žadatel/zájemce musí být s přítomnými riziky seznámen, musí mu být vysvětleno, jaký vliv tato rizika mohou mít na péči o dítě v NRP, jak lze pracovat na jejich zmírnění, v ideálním případě odstranění. Žadatel/zájemce by pak měl dostat prostor se ke zjištěným rizikům vyjádřit.

Záznam z rozhovoru oprávněné úřední osoby by měl být poskytnut i dalším aktérům procesu řízení o zařazení do evidence (tzn. lektorům přípravy, externímu psychologovi atd.), abychom předešli nadbytečnému zatěžování žadatele/zájemce otázkami, na které již v průběhu řízení o zařazení do evidence odpověděl.

Struktura rozhovoru

MOTIVACE A OČEKÁVÁNÍ, PŘEDSTAVY O DÍTĚTI

Sledované kompetence:

č. 1 – *Schopnost pečovat o dítě a naplňovat jeho vývojové potřeby*

č. 3 – *Schopnost zajistit dítěti bezpečí*

č. 4 – *Schopnost navázat s dítětem blízký vztah*

Příklady žádoucí motivace:

- touha po dítěti za předpokladu, že je žadatel/zájemce smířen/vyrovnan s vlastní bezdětností (u osvojení)
- pomoc dítěti a jeho rodině (u pěstounské péče i osvojení)
- uplatnění ve smysluplné profesi, která umožňuje, aby dítěti v krizi byla dočasně zajištěna péče v rodinném prostředí (u pěstounské péče na přechodnou dobu)

⁵ Princip ochranných a rizikových faktorů vychází z dokumentu *Vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny*. Snahou je logicky propojovat jednotlivé nástroje sociální práce využívané pracovníci/pracovníkem OSPOD.

⁶ Záznamový arch je přílohou tohoto dokumentu.

Další příklady možné motivace:

- sourozenec pro vlastní dítě
- náhrada za zemřelé dítě
- přijetí kamaráda pro dítě v rodině
- syndrom prázdného hnízda (tzn. život v páru po osamostatnění dětí žijících v rodině)
- řešení partnerské krize
- řešení absence partnerského vztahu či jiného emočně naplňujícího vztahu
- ekonomický prospěch
- dědic – pokračovatel rodu (tzn. aby někdo převzal např. majetek či řemeslo v rodině)
- nespokojenost v současné práci
- řešení nezaměstnanosti
- spasilský komplex (ve smyslu určitého poslání)
- přesvědčení o „povolanosti“ pomáhat a jediném správném pohledu na svět a výchovu – „silná víra“
- splnění očekávané společenské role (tlak rodiny)
- náhrada vnoučat (u PPPD)

Příklady doplňujících otázek:

Obecně:

- Z jakých důvodů se podle vás dítě ocitá mimo svou vlastní rodinu a je třeba ho svěřit do pěstounské péče na přechodnou dobu, umístit do ZDVOP či v krajním případě do ústavního zařízení (tzn. do dětského centra, dětského domova apod.)?
- Znáte ze svého okolí či z rodiny nějakou rodinu s dětmi, která potřebuje či potřebovala pomoc s péčí o dítě od svého okolí, či kterou pravidelně navštěvuje sociální pracovníce z důvodu nedostatečné či ohrožující péče o dítě? Co si o těchto lidech myslíte? Jak by se v tomto případě měla společnost zachovat?
- Co přesně očekáváte, že náhradní rodičovství do vašich životů přinese?
- O jaké formě NRP aktuálně uvažujete? Jaké důvody vás vedou ke konkrétním úvahám?
- Proč se domníváte, že vámi aktuálně zvolená forma NRP je pro vás a vaši rodinu nejlepší?
- Jakému dítěti nabízíte pomoc? Jakého věku, pohlaví? Jakého zdravotního stavu? Odůvodněte své rozhodnutí.
- Nabízíte pomoc jednomu, či více dětem, jakého etnika a kultury?

K tématu bezdětnosti:

- Z jakého důvodu nemáte vlastní dítě/děti? Je to vaše svobodná volba či se tak stalo z objektivních, např. zdravotních důvodů?
- Jak a kdy jste zjistil, že nemůžete mít vlastní dítě/ nemůžete počít dítě přirozenou cestou?
- Jak jste reagoval na toto zjištění?
- Byli jste si v páru vzájemnou oporou?
- Co vám pomohlo se s touto okolností vyrovnat?
- Je téma bezdětnosti pro vás stále citlivé?
- Jak dlouho se snažíte počít vlastní dítě?
- Léčíte se / léčil jste se u specialisty z důvodu neplodnosti? (např. IVF, hormonální léčba atd.)?

- Plánujete v léčbě pokračovat? Pokud ano, kdy plánujete další léčení?
- Myslíte si, že je možné se souběžně aktivně léčit a současně se zodpovědně připravovat na roli náhradního rodiče?
- Jak si myslíte, že by se změnil váš postoj k dítěti v NRP, kdyby se vám po jeho příchodu do vaší rodiny narodilo vlastní dítě?

Otázky k analýze:

- Liší se nynější popis motivace žadatele/zájemce od popisu počátečního? V čem? Co konkrétně přimělo žadatele/zájemce k myšlenkovému posunu?
- Převažuje u žadatele/zájemce žádoucí motivace k přijetí dítěte?
- Jsou očekávání žadatele/zájemce od příchodu dítěte do rodiny reálná? Vychází nabízená pomoc žadatele/zájemce o NRP z reality situace dětí, které potřebují pomoc?
- Je potřeba, aby žadatel/zájemce změnil svá očekávání a rozšířil nabízenou pomoc? Pokud ano, má na to náhled, případně co by mu mohlo pomoci náhled získat?
- Je třeba nadále sledovat proměnu a vývoj motivace žadatele/zájemce k NRP v čase (tzn. v průběhu procesu řízení o zařazení do evidence)?
- Je třeba dále sledovat proměnu a vývoj očekávání žadatele/zájemce v čase?
- Je motivace v páru shodná?
- Pokud se motivace v páru liší, podporují se partneři navzájem? Jak?
- Může předpokládaná forma NRP zajistit očekávání žadatele/zájemce ve vztahu k dítěti?
- Může předpokládaná forma NRP zajistit potřeby dětí v NRP (tzn. je zde předpoklad úspěšnosti NRP)?
- Je vhodné vést žadatele/zájemce ke změně formy NRP? Proč?
- Léčí se žadatel/zájemce pro neplodnost a aktuálně v léčbě pokračuje, tzn. jeho úsilí je t.č. zaměřeno na vlastní rodičovství?
- Je možné, aby současně probíhala léčba neplodnosti žadatele/zájemce a řízení o zařazení do evidence? Má žadatel/zájemce v takové situaci kapacitu soustředit se na potřeby dítěte v NRP?
- Nakolik se zdá bezdětný pár smířen se svou neplodností? Jaké jsou reakce žadatele/zájemce při komunikaci na toto téma (např. vyhýbání se odpovědi, zlehčování)? Jsou tyto reakce a jejich emoční doprovod (např. pláč, smích atd.) adekvátní?
- Jaké je načasování podání žádosti v souvislosti s plánem početí vlastního dítěte? Je reálné, aby se přijaté dítě za těchto okolností v rodině dobře adaptovalo?

ZKUŠENOSTI S NRP, INFORMOVANOST O PROBLEMATICE NRP

Sledované kompetence:

- č. 4 – *Schopnost navázat s dítětem blízký vztah*
- č. 6 – *Schopnost spolupráce*
- č. 7 – *Schopnost seberozvoje a sebepéče*

Příklady doplňujících otázek:

Obecně:

- Znáte ze své rodiny či svého okolí (třeba i několik let zpátky, z řad spolužáků atd.) nějakou náhradní rodinu? Pokud ano, o koho se jednalo/jedná a jak se rodině a přijatým dětem v současné době daří?
- Znáte nějaké filmy s tematikou NRP nebo knihy, které o této problematice pojednávají?
- Absolvoval jste v poslední době nějaký specializovaný seminář zaměřený na NRP?
- Dokázal byste popsat rozdíly mezi formami NRP (osvojení X pěstounská péče X pěstounská péče na přechodnou dobu)?
- Jak si myslíte, že vypadá život dětí v ústavním zařízení? Navštívil jste někdy nějaký dětský domov? Znáte institut pěstounské péče na přechodnou dobu, ev. přímo nějakého pěstouna na přechodnou dobu?
- Víte, kde je ve vašem okolí dětský domov či jiné ústavní zařízení pro děti?
- Víte, jaké doprovázející organizace působí ve vašem kraji? Přemýšlel jste už o výběru některé z nich?

K tématu znalosti potřeb dětí v NRP:

- Byl jste jako dítě hospitalizován v nemocnici / dětské ozdravovně / léčebně / na vojně? Jak na tuto událost (odloučení od blízkých osob) vzpomínáte? Jak jste pobyt tam prožíval? Po čem či po kom se vám stýskalo?
- Domníváte se, že děti přicházející do NRP mají stejné nároky na péči jako děti vyrůstající v rodině od narození? Svou odpověď odůvodněte.
- Domníváte se, že vývoj dětí vyrůstajících od narození v láskyplné rodině je totožný s vývojem dětí vyrůstajících v nepodnětném prostředí (ústavní výchova, nedostatečná péče rodičů)? Svou odpověď odůvodněte.
- Jak podle vás probíhá předání/přechod dítěte do nového rodinného prostředí? Máte představu, jak je tento proces organizován, co vše je s ním spjato a na co vše je třeba brát ohled?
- Je podle vás důležité přizpůsobit průběh a rychlost přechodu do nové rodiny potřebám přijímaného dítěte?
- Máte představu o tom, co bude po zletilosti dítěte? Plánujete podporovat dítě i po jeho zletilosti? Jak konkrétně?

K tématu výchovných vzorů:

- Kým jste byl vychován / kdo kromě rodičů se podílel na vaší výchově?
- Jak jste byl vychováván jako dítě, jaký způsob výchovy vaši rodiče praktikovali?
- Jak zpětně s odstupem reflektujete výchovu svých rodičů? Je něco, co na ní můžete ocenit? A je naopak něco, co se vám nelíbilo, na co nerad vzpomínáte?
- Myslíte si, že budete opakovat výchovný styl svých rodičů? Pokud ano, co budete opakovat a čemu se naopak budete chtít vyhnout?
- Co považujete za tělesný trest? Jaký je váš postoj k používání tělesných trestů?
- Co považujete za psychický trest? Jaký je váš postoj k používání psychických trestů?
- Používáte ve výchově dítěte v rodině tělesné či psychické tresty? Pokud ano, jaké a z jakého důvodu?
- Myslíte si, že je možné dítě v NRP vychovávat běžným způsobem, nebo je třeba specifický přístup? Jakým způsobem/stylem byste vychovával dítě v NRP?
- Myslíte si, že je dítě v NRP možné vychovávat pomocí pohlavku, plácnutí přes zadek, občasného „lepnutí“ za ucho? Pokuste se zdůvodnit svou odpověď, ať je kladná nebo záporná.

- Jak byste se zachoval, jestliže by vaše dosavadní výchovné metody navzdory vašim zkušenostem nebyly účinné?

Otázky k analýze:

- Má žadatel/zájemce reálný náhled na nároky péče o děti přicházející do NRP a na jejich potřeby?
- Myslíte, že žadatel/zájemce dostatečně rozumí specifikům vývoje u dítěte přicházejícího do NRP (opožděný a nerovnoměrný vývoj) do té míry, aby se stal náhradním rodičem?
- Lze dosavadní zkušenosti (výchovné zkušenosti s vlastními či cizími dětmi) žadatele/zájemce s péčí o dítě využít při péči o dítě v NRP? Pokud ano, jaké, případně pro jakou skupinu dětí ocitající se mimo svou rodinu (např. dítě s mentálním postižením, dítě se smyslovým postižením, děti jiného etnika, dítě starší 6 let atd.)? Je zájemce schopen přijmout např. cizojazyčně mluvící dítě?
- Odpovídá nabízená pomoc dítěti v NRP včetně uvažované formy NRP schopnostem (zkušenostem, možnostem) žadatele/zájemce pečovat o dítě?
- Uvědomuje si žadatel/zájemce dlouhodobost závazku s ohledem na uvažovanou formu NRP?
- Je si žadatel/zájemce vědom svých limitů v nabídce pomoci pro dítě v NRP – jakému dítěti není schopen stát se náhradním rodičem a proč (např. z důvodu věku, nepřítomnosti výchovných zkušeností u zájemce o PPPD)?

VZDĚLÁNÍ

Sledované kompetence:

č. 7 – *Schopnost seberozvoje a sebepěče*

Příklady doplňujících otázek:

- Vnímáte svoje vzdělání jako výhodu, co se týče pochopení/vnímání potřeb dětí v NRP?
- Jsou vám známy pojmy jako např. rané vývojové trauma, vztahová vazba, poruchy vztahové vazby nebo terapeutické rodičovství?
- Vnímáte jako potřebné se vzdělávat v tématech souvisejících s péčí o děti v NRP?

Otázky k analýze:

- Je žadatel/ zájemce otevřen dalšímu vzdělávání se v tématech týkajících se NRP?
- Má žadatel/zájemce povědomí o tom, že vzdělávání je u pěstounů a pěstounů na přechodnou dobu v určitém rozsahu dokonce povinné?
- Má žadatel/zájemce jako budoucí primární pečující osoba dítěte v NRP vlastní výchovné zkušenosti, které lze považovat za rodičovské (dlouhodobá celodenní péče o dítě žijící t.č. nebo v minulosti v domácnosti žadatele/zájemce)?
- Má žadatel/zájemce na základě svého vzdělání, profesní či životní zkušenosti předpoklad se specializovat na výkon PPPD např. pro skupinu dětí vyžadujících specifickou péči nebo pro poskytování tzv. neodkladné péče?

ZAMĚSTNÁNÍ

Sledované kompetence:

č. 2 – *Schopnost zajistit dítěti stabilitu*

č. 3 – *Schopnost zajistit dítěti bezpečí*

Příklady doplňujících otázek:

- Vyžaduje výkon vašeho zaměstnání pobyt mimo domov, případně v jakém rozsahu?
- Jaká je vzdálenost vašeho pracoviště od vašeho místa bydliště? *(vyjádřete v čase stráveném na cestě z pracoviště do místa bydliště)*
- Jak se promítá okolnost, že jeden z vás pracuje přes týden (či nějaké dny v týdnu, v měsíci) mimo svůj domov, do chodu domácnosti? Vyhovuje vám tato situace? Došlo by ke změně po příchodu dítěte do NRP?
- Plánujete po příchodu dítěte do NRP změnu svého zaměstnání/podnikání? Pokud ano, jakou?
- Jaký je postoj vašeho zaměstnavatele/obchodního partnera k vašemu plánu stát se náhradním rodičem?
- Uvažujete o přerušení svého profesního života po příchodu dítěte do NRP? Pokud ano, na jak dlouho?
- Kdo z vás v případě potřeby nastoupí s dítětem na mateřskou/rodičovskou dovolenou? Jak dlouho uvažujete s dítětem zůstat doma na mateřské/rodičovské dovolené?
- Kdo z vás se stane pečujícím náhradním rodičem ve smyslu, že v případě potřeby zůstane s dítětem v domácnosti (tzn. i po skončení nároku na pobírání peněžité pomoci v mateřství/rodičovského příspěvku)?
- Kdo se (v případě páru) stane pečujícím pěstounem na přechodnou dobu (ve smyslu aktivní péče o dítě v PPPD)?
- Uvažoval jste o tom, že pokud se stanete pěstounem nebo pěstounem na přechodnou dobu, nebudete moci plně nebo vůbec vykonávat své současné zaměstnání/podnikání?
- Jaké máte představy o vlivu vašeho rozhodnutí přijmout dítě do NRP na vaše zaměstnání/podnikání (výpověď, zkrácení úvazku, práce z domu, vize návratu do zaměstnání po adaptaci dítěte v rodině atd.)?

ŽIVOTNÍ STYL RODINY, ZÁJMY A KONÍČKY

Sledované kompetence:

č. 1 – *Schopnost pečovat o dítě a naplňovat jeho vývojové potřeby*

č. 3 – *Schopnost zajistit dítěti bezpečí*

č. 7 – *Schopnost seberozvoje a sebezpečí*

Příklady doplňujících otázek:

Obecně:

- Jak vypadá váš běžný pracovní den?
- Jak trávíte čas, když se vrátíte ze zaměstnání/podnikání?
- Jak trávíte volný čas (např. sport, čtení knih, sledování filmů, zahrada, chata, jiné)?

- Jak zvládáte stresové situace? Uvedte příklad nějaké zátěžové situace, a co vám pomáhá tyto situace překonat?
- Kdy jste byl naposledy na dovolené? Jak a s kým jste ji trávil?
- K dní v roce čerpáte/máte dovolenou?
- Jakým způsobem odpočíváte/relaxujete?
- Co všechno si myslíte, že se změní ve vašem životě po příchodu přijatého dítěte do vaší rodiny?
- Máte z některé z předpokládaných změn obavu? Z které a proč?
- Kdo nebo co vám může pomoci předpokládané změny zvládnout?
- Myslíte si, že příchod dítěte do NRP s sebou může přinést nějaké náročné či těžké situace pro vás nebo pro vaši rodinu? Pokud ano, uveďte jaké.
- Myslíte si, že je načasování podání žádosti dobré i pro ostatní členy domácnosti?

K tématu rodinných pravidel, rituálů a tradic:

- Dodržujete u vás doma nějaká pravidla či rituály (např. o sobotách chodíte na oběd k rodičům, každý pátek jezdíte na chatu, po obědě chodíte uspávat své dítě apod.)? Jaké to jsou rituály? Z čeho pramení, jak vznikly, kdo na nich nejvíce lpí?
- Vyznáváte nějaký způsob života, který se odlišuje od tradičních, vžitých očekávání většinové společnosti? Jaký?
- Dodržujete či vyznáváte ve stravování nějaká pravidla, např. nejíte maso, mléčné výrobky, omezujete cukr apod.? Týká se to všech členů vaší domácnosti?
- Jak byste se přizpůsobili stravovacím návykům přijatého dítěte, pokud by se lišily od zvyklostí vaší rodiny?
- Jaká pravidla, zvyky a rituály si podle vás dítě přicházející do NRP může ze své původní rodiny/ústavního zařízení přinášet?
- Jak byste postupoval v případě pro vás a vaši rodinu nezvyklých zvyků či odlišných pravidel a rituálů u dítěte přicházejícího do NRP? Případně jak byste postupoval u zvyků, pravidel a rituálů, se kterými dokonce nebudete souhlasit či budou ohrožovat zdraví dítěte (např. kouření u 7letého dítěte)?
- Můžete uvést příklad, jakých rituálů, tradic a zvyků byste se vy sám dokázal vzdát?
- **Jak byste se pokusili najít kompromis mezi zachováním odlišných zvyků, pravidel nebo rituálů dítěte a vaším vlastním pohodlím?**
- **Napadají vás nějaké konkrétní zvyky nebo rituály dítěte, s nimiž byste se nedokázali smířit?**

K souladu kultury či víry s potřebami dětí:

- Pokud dítě bude pocházet z odlišného kulturního prostředí, dovedete si představit, že budete posilovat vazby k jeho původní kultuře (např. čtení romských pohádek, seznámení se zvyklostmi národa u dítěte z Vietnamu apod.)? Můžete uvést konkrétní příklad, jak byste postupoval? Prosím, odpovězte, i když zatím neuvažujete o přijetí dítěte jiné kultury.
- Představte si, že by dítě např. chtělo slavit Vánoce až v lednu nebo vůbec (v závislosti na náboženském vyznání), přizpůsobil byste se mu?

Otázky pro žadatele / zájemce bez ohledu na vyznání:

- Jste nějakého náboženského vyznání? Dodržujete nějaké zvyklosti vyplývající z vaší víry? Jaké to jsou? Kdo všechno z členů vaší rodiny je dodržuje?
- Co byste dělal, kdyby dítě bylo jiného náboženského vyznání, než jste vy?

- Jak byste postupoval, kdyby dítě vaše náboženské vyznání odmítalo?
- Jak byste postupoval, pokud by – v případě pěstounské péče – vaše náboženství odmítal rodič dítěte, případně preferoval jiné?
- Dokázal byste při praktikování vaší víry dělat nějaké kompromisy směrem k přijatému dítěti? Jaké? Co vás k tomu napadá?
- Jaký konkrétní příklad/čin/chování z minulosti dokladuje, že jste takového kompromisu schopen?
- Jak je podle vašeho názoru pro přijaté dítě důležité udržovat tradice a zvyky jeho kultury, rodiny, ze které pochází? Máte za to, že je vhodné přinášet do života dítěte i tradice a zvyky kultury náhradní rodiny? Myslíte si, že lze oba tyto světy nějak sladit? Jakou roli v tom dle vašeho názoru hraje postoj přijatého dítěte? Jakou roli v tom hraje postoj jeho biologických rodičů / předchozích pečovatелů?

K tématu přijetí odlišností:

- Znáte ze svého okolí či ze své rodiny někoho, kdo je či byl nějakým způsobem odlišný, např. z hlediska sexuální orientace, barvy pleti, náboženského vyznání, zdravotního postižení, odlišného životního stylu? Pokud ano, uveďte, o koho se jedná či jednalo a jaká to byla odlišnost.
- Máte mezi svými blízkými lidmi někoho s určitou odlišností (v pozitivním i v negativním smyslu)? Myslíte si, že se tato odlišnost významně promítá do života jeho či jeho rodiny? Pokud ano, jak?
- Zažil jste si vy jako dítě či jako dospělý pocit, že jste odlišný? V čem to bylo a kdy? Jak jste se cítil? Co či kdo vám pomohl se s touto odlišností vyrovnat?
- Myslíte si, že dítě, které přichází do NRP, může zažívat pocity odlišnosti? Pokud ano, v čem? Co mu může pomoci se s těmito pocity vyrovnat?
- Jakou odlišnost na straně dítěte v NRP byste byl schopen přijmout? Proč a na základě jaké vaší zkušenosti?
- Jakých dětí se vaše nabídka pomoci ve formě NRP netýká? Z jakého důvodu?
- Jak byste reagoval, co byste dělal v případě, že by přijaté dítě bylo jiné než heterosexuální orientace?
- Jak se domníváte, že by reagovala vaše rodina?
- Jak byste reagoval, co byste dělal v případě, kdybyste dodatečně zjistil, že vámi přijaté dítě má rodiče jiného etnika?
- Jak se domníváte, že by reagovala vaše rodina?
- Jak byste reagoval, co byste dělal v případě, že by u příchozího dítěte bylo dodatečně zjištěno určité zdravotní (fyzické, mentální) postižení?
- Jak se domníváte, že by reagovala vaše rodina?
- Setkal jste se u vlastního nebo u vám svěřeného dítěte/děti s některou z uvedených odlišností? Jak jste se s touto odlišností vy a vaše rodina vypořádali?

Otázky k analýze:

- Je současný životní styl žadatele/zájemce slučitelný s péčí o dítě v NRP (např. časové možnosti v rámci zaměstnání, péče o jinou osobu, způsob či rozsah trávení volného času)? Je žadatel/zájemce ochoten přizpůsobit svůj životní styl potřebám příchozího dítěte?
- Má žadatel/zájemce reálné představy o potřebě změny pracovního života (nástup na mateřskou/rodičovskou dovolenou, méně času na současné aktivity atd. po příchodu dítěte do NRP)?

- Má žadatel/zájemce reálné představy o změnách, které může do života celé rodiny přinést?
- Uvědomuje si žadatel/zájemce, že příchozí dítě si může z předchozího prostředí přinést určité návyky (v chování, stravování, hygieně apod.), které se mohou významně lišit od jejich zažitých návyků?
- Lze z odpovědí žadatele/zájemce usuzovat na jeho schopnost porozumět těmto odlišnostem, respektovat je a respektovat také čas, který může vyžadovat vzájemné „vyladění“?
- Je žadatel/zájemce připraven činit určité kompromisy, co se týče jím a jeho rodinou udržovaných rituálů/zvyklostí?
- Patří k náboženskému vyznání žadatele/zájemce nějaké zvyklosti, které by mohly být v souvislosti s přijetím dítěte bez vyznání či jiného vyznání do NRP něčím v rozporu s dosavadním životem dítěte a zvyky, které do něho patří?
- Je žadatel/zájemce členem nějaké neregistrované náboženské skupiny? Může být příslušnost k takové skupině ohrožující pro přijaté dítě?
- Je žadatel/zájemce či někdo z jejich blízkých osob členem hnutí propagujícího násilí nebo jednání, které by mohlo potenciálně ohrozit zdraví, bezpečnost nebo morálku přijatého dítěte?
- Je z názorů žadatele/zájemce možné vyvodit, že schvaluje násilí nebo jiné společensky nepřijatelné jednání vůči lidem odlišné barvy pleti, víry, kultury apod.?
- Je kulturní a náboženské prostředí žadatele/zájemce slučitelné s potřebami příchozího dítěte?
- Je žadatel/zájemce ochoten v pro něj přijatelné míře respektovat přání a názory přijatého dítěte, případně odlišné názory a postoje jeho biologických rodičů?
- Má žadatel/zájemce vlastní či zprostředkovanou zkušenost s určitou odlišností a případně z ní plynoucím posměchem nebo diskriminací? Lze tuto jeho zkušenost využít v budování a rozvoji identity dítěte v NRP, případně v pomoci dítěti, bude-li se potýkat s obdobnou zkušeností?
- Dokáže žadatel/zájemce popsat, co je pro něj naprosto nepřijatelné nebo vůči čemu má silný vnitřní odpor? Uvědomuje si, odkud tyto postoje pocházejí? Vyplyvá z jeho odpovědí, že je otevřený změně pohledu nebo větší vstřícnosti vůči odlišnostem? Má žadatel/zájemce náhled na možné specifické potřeby příchozího dítěte, co se týče víry, etnické příslušnosti nebo kulturního prostředí?
- Je žadatel/zájemce schopen respektu k odlišnostem (jinému etniku, kultuře, víře, sexuální orientaci)?
- Jak žadatel plánuje pomoci přijatému dítěti zachovat spojení s jeho kulturním dědictvím a etnickou příslušností?

DALŠÍ VÝZNAMNÉ ZNALOSTI / DOVEDNOSTI

Sledované kompetence:

- č. 1 – Schopnost pečovat o dítě a naplňovat jeho vývojové potřeby
- č. 4 – Schopnost navázat s dítětem blízký vztah
- č. 7 – Schopnost seberozvoje a sebezpečí

Příklady doplňujících otázek:

- Jste-li aktivním řidičem, jak často a pro jaké účely užíváte automobil (např. lékař, nákup.)? Na jaké vzdálenosti řídíte? Kdy naposledy jste řídil?
- Jste vlastníkem automobilu či máte nějaký k dispozici?
- Pokud nemáte řidičský průkaz či nevlastníte automobil, jak byste postupoval v případě nutnosti odvozu dítěte např. k lékaři?
- Jakým jazykem/jazyky v rodině hovoříte? Jakým jazykem/jazyky se dokážete domluvit?
- Máte zkušenosti s péčí o děti s handicapem nebo zdravotním onemocněním – ať už jako rodič nebo v rámci pracovního působení? Jak byste tuto zkušenost popsali?

SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ – BYDLENÍ A DOMÁCNOST

Sledované kompetence:

č. 1 – *Schopnost pečovat o dítě a naplňovat jeho vývojové potřeby*

č. 3 – *Schopnost zajistit dítěti bezpečí*

Příklady doplňujících otázek:

- Jak plánujete současné bydlení (byt či dům, případně okolí domu – zahrada, bazén, terasa, balkon) uzpůsobit potřebám dítěte, popř. co máte v plánu upravit?
- Máte za to, že je váš byt/dům bezpečný z hlediska příchozího dítěte? Co myslíte, že je konkrétně třeba před příchodem dítěte z hlediska jeho bezpečí změnit?
- **Jaká bezpečnostní opatření týkající se uložení zbraní máte zavedena, aby to bylo bezpečné pro přijaté dítě?**
- Plánujete ve výhledu 5 let změnu svého bydliště? Pokud ano, více svůj plán rozvedte s ohledem na místo a čas. Jak plánujete stěhování a změnu bydliště propojit s plánem příchodu dítěte do NRP?
- Zdržuje se pravidelně ve vaší domácnosti kromě členů vaší rodiny někdo další? O jakou osobu se jedná a jak často v týdnu u vás pobývá? Zůstává ve vaší domácnosti i přes noc? Podílí se nějakým způsobem na chodu domácnosti a jak?
- Jaké prostory bytu/domu užívá osoba, která s vámi sdílí domácnost?
- Plánujete v budoucnu i nadále žít s touto osobou v jedné domácnosti? Vyhovuje vám toto soužití?
- Případné úpravy bytu/domu nebo jeho okolí v souvislosti s příchodem dítěte budete konzultovat s osobou, se kterou sdílíte společnou domácnost?
- Jak byste zajistil, aby úpravy bytu/domu zohledňovaly bezpečí přijatého dítěte a současně vyhovovaly členům vaší domácnosti?
- Myslíte si, že je možné zajistit i po příchodu dítěte do NRP všem členům domácnosti soukromí, na které jsou zvyklí?
- Kdo se převážně stará o vašeho domácího mazlíčka? Kolik tato péče vyžaduje vašeho času? Kdo je jeho pánem? Kde váš mazlíček spí?
- Jak si myslíte, že se změní život vašeho domácího mazlíčka po příchodu dítěte do NRP?
- Kdo se převážně stará o vaše zvíře/zvířata? Kolik tato péče vyžaduje vašeho času?
- Vlastníte ještě nějaké zvíře, které žije mimo vaši domácnost a okolí domu? Uveďte, o jaké zvíře se jedná.
- S jakými lidmi kromě těch, kteří s vámi sdílí společnou domácnost, jste nejčastěji v kontaktu? Jak s nimi vycházíte?

- Znáte své sousedy? Udržujete s nimi nějaké styky? Jak s nimi vycházíte?
- Jaké vztahy máte se svými kolegy v práci?
- Máte nějakého dobrého přítele? Pokud ano, kde jste se seznámili a jak dlouho vaše přátelství trvá? Jak často se vídáte?
- Jak se vám daří navazovat kontakt v kolektivu nových lidí?
- Měl jste někdy nějaký větší konflikt se svým sousedem či kolegou z práce? O jaký konflikt se jednalo a jak se vám ho podařilo zvládnout?
- Kdo všechno patří do okruhu osob vám blízkých? O koho konkrétně se jedná? Jak dlouho se s nimi znáte?
- Předpokládáte, že vám někdo z rodiny bude ochoten pomoci s péčí o přijaté dítě? Kdo a v jakém rozsahu? Jak daleko od vašeho bydliště tato osoba žije a na základě čeho její pomoc předpokládáte? Pomáhá vám nějak už v současné době? Myslíte si, že by vás tato osoba zastoupila i v případě nějaké nenadálé události nebo mimořádné situace, např. zajistila by péči o dítě přes noc?
- Předpokládáte, že vám někdo z vašich přátel bude ochoten pomoci s péčí o přijaté dítě? Pokud ano, o koho konkrétně se jedná? Jak daleko od vás tato osoba žije a na základě čeho předpokládáte její pomoc? Pomáhá vám nějak už v současné době? Myslíte si, že by vás tato osoba zastoupila i v případě vzniku nějaké nenadálé situace, např. zajistila péči o dítě přes noc?

Otázky k analýze:

- Bere žadatel/zájemce, pokud jde o bydlení, dostatečný ohled na potřeby dítěte přicházejícího do NRP?
- Vnímá žadatel/zájemce, že je důležité zajistit byt /dům a jeho okolí z hlediska bezpečí tak, aby dítě nebylo vystaveno riziku úrazu?
- Uvažuje žadatel/zájemce o tom, že připraví pro přijaté dítě samostatný pokoj, nebo již má pokoj pro dítě připraven?
- Je rozsah a načasování případných plánovaných úprav bytu/domu slučitelné s příchodem dítěte do NRP?
- Je plánované stěhování žadatele/zájemce slučitelné s příchodem dítěte do NRP?
- Které další osoby tvoří se žadatelem/zájemcem společnou domácnost? Které další osoby je třeba zahrnout do řízení o zařazení do evidence (určité jeho části)?
- Jsou ostatní osoby žijící v domácnosti žadatele/zájemce informovány o jejich úmyslu stát se náhradními rodiči? Jaký vůči tomu zaujímají postoj?
- Bude možné zachovat všem členům domácnosti jejich soukromí v rozsahu, na který jsou zvyklí, i po příchodu dítěte do NRP?
- Představuje složení členů domácnosti (např. jejich počet, stálost) nějaké riziko z pohledu bezpečí příchozího dítěte? Pokud ano, jaké?
- Lze si podle toho, jak funguje sociální síť žadatele/zájemce, udělat obrázek o jeho schopnosti budovat a udržovat vztahy s lidmi v jeho okolí?
- Jaký je charakter sociální sítě žadatele/zájemce? Lze z velikosti sociální sítě (a povahy vztahů zaznačených např. ve vztahové mapě) usuzovat na schopnost žadatele/zájemce vytvářet pevné, trvalé a obousměrně uspokojující vztahy?
- Jak byste popsali sociální kontakty žadatele/zájemce? Setkává se s rodinou, přáteli? Jaké aktivity podniká? Nežije v sociální izolovanosti?
- Existuje předpoklad, že rodinní příslušníci či jiná blízká vztahová osoba v případě potřeby pomůže žadateli/zájemci s péčí o přijaté dítě?

- Má žadatel/zájemce ve svém okolí osobu, která by místo něho mohla dočasně převzít péči o dítě v NRP v případě akutní potřeby?

FINANČNÍ SITUACE

Sledované kompetence:

č. 2 – Schopnost zajistit dítěti stabilitu

Příklady doplňujících otázek:

- Jste schopni aktuálně řádně a včas plnit všechny své finanční závazky?
- Jak jste spokojen se svou současnou finanční situací?
- Myslíte si, že je slučitelný plán příchodu dítěte do NRP s vaší současnou finanční situací?
- Zkuste se zamyslet nad tím, jaké podle vás bude mít přijaté dítě (s ohledem na uvažovaný věk a potřeby) měsíční náklady. Byl byste schopni tyto náklady aktuálně pokrýt?
- Jak byste si poradil v případě, že byste t.č. ztratil své zaměstnání? Zažili jste takovou situaci v minulosti? Jak jste ji řešil?
- Co byste dělal v případě, že byste nedokázal splácet své pohledávky? Znáte někoho v takové situaci ze svého okolí?
- Zažili jste v minulosti nějaké finanční těžkosti? O jaké těžkosti se konkrétně jednalo a jak jste je řešil?
- Máte přehled o svých dlužích, nesplacených pohledávkách nebo hrozících exekucích? Pokud ne, víte, jak takové informace získat (např. prostřednictvím Solus)?
- Jste si vědomi toho, že v rámci řízení o zařazení do evidence a později v rámci soudního řízení o svěřeni dítěte do vaší péče bude přezkoumávána vaše finanční situace?
- Máte přehled o finančním zabezpečení ze strany státu (o druhích a výši dávek) v případě pěstounské péče?
- Co předcházelo vyhlášení osobního bankrotu nebo nařízení exekuce? Jak došlo k situaci, kdy už jste nedokázal splácet své závazky? Využili jste v tomto směru nějakého poradenství?
- Jak ovlivňuje osobní bankrot/nařízená exekuce běžný chod vaší rodiny?
- Kdo z vašeho okolí má informace o tom, že jste v insolventi/máte nařízenou exekuci?

Otázky k analýze:

- Je žadatel/zájemce schopen zabezpečit potřeby příchozího dítěte po finanční stránce? Má reálné představy o finančních nárocích dítěte určitého věku?
- Je žadatel/zájemce schopen plnit své finanční závazky, resp. včas hradit pravidelné výdaje (např. stravování dětí ve školní jídelně, nájem a další náklady spojené s bydlením, splátky úvěru apod.)?
- Umožňuje míra zadluženosti (tzn. výše dluhů) žadatele/zájemce běžný chod rodiny a zajištění potřeb jejích členů?
- Jakou část příjmu žadatele/zájemce tvoří sociální dávky? Jde o dávky vázané na určitou sociální událost, kdy je známo datum ukončení čerpání dávky (např. peněžitá pomoc v mateřství, rodičovský příspěvek), nebo se jedná o sociální událost, u níž nelze datum ukončení čerpání dávky určit (např. nezaměstnanost, chudoba)?

- Jaký je přístup žadatele/zájemce k jeho finančním závazkům? Mají snahu situaci aktivně řešit, jsou schopni otevřeně hovořit o svých dlužích, nic nezatajují?
- Vyhledal žadatel/zájemce při řešení finančních problémů (exekuce/insolvence) nějaké poradenství nebo jinou odbornou pomoc?
- Jaký by měla povolená insolvence nebo nařízená exekuce vliv na příchozí dítě do NRP?
- Nakládá žadatel/zájemce, který je již náhradním rodičem, hospodárně s finančními prostředky dítěte (příspěvkem na úhradu potřeb, sirotčím důchodem atd.)?

BEZÚHONNOST / SPOLEHLIVOST

Sledované kompetence:

č. 3 – *Schopnost zajistit dítěti bezpečí*

č. 7 – *Schopnost sebezrovoje a sebezpečí*

Příklady doplňujících otázek:

- Vysvětlíte okolnosti spáchání trestného činu/přestupku. Jak na tuto dobu vzpomínáte?
- Je vaše okolí (partner, manžel, blízké osoby) informováno o tomto vašem problému? Kdy a jak jste jim to sdělil? Jaká byla jejich reakce?
- Myslíte si, že trest, který vám byl udělen, byl udělen oprávněně? O jaký druh trestu se jednalo (peněžitý, odnětí svobody – podmíněný, nepodmíněný)?
- V případě nepodmíněného trestu odnětí svobody – jak jste prožíval dobu jeho výkonu?
- Jaký si myslíte, že tato okolnost měla vliv na váš další život? Myslíte si, že vás tato skutečnost stále ovlivňuje? Jak a v čem?
- Snažil jste se svůj trestný čin/přestupek nějak odškodnit či odčinit?
- Myslíte si, že vaše trestní minulost může mít vliv na posouzení vašich schopností stát se náhradním rodičem?
- Jak vysvětlíte skutečnost, že jste se trestné/přestupkové činnosti dopustil opakovaně?
- Myslíte si, že můžete být pro přijaté dítě navzdory své trestní/přestupkové minulosti morálním/výchovným vzorem? Kladnou odpověď podrobně zdůvodněte.

V případě, že osoba žijící se žadatelem/zájemcem ve společné domácnosti spáchala trestný čin/dopustila se přestupku, položte žadateli/zájemci níže uvedené otázky:

- Věděli jste o této skutečnosti? Dokážete vysvětlit okolnosti spáchání daného trestného činu/přestupku?
- Jaký dopad má tato okolnost na život a atmosféru rodiny? Myslíte si, že tato okolnost ovlivňuje vaši rodinu i v současné době? Jak a v čem?

Otázky k analýze:

- Je žadatel/zájemce bezúhonný?
- Je bezúhonná osoba, která žije se žadatelem/zájemcem ve společné domácnosti?
- Je žadatel/zájemce náhled na své činy? Dokáže žadatel/zájemce o těchto svých činech otevřeně hovořit v rámci spolupráce s pracovníkem KÚ?

- Svědčí dosavadní způsob života žadatele/zájemce i jeho současné postoje o jeho dostatečné morální vyzrálosti? Chová se žadatel/zájemce ve svém sousedství, zaměstnání, společenství v souladu s dobrými mravy?
- Představuje spáchaný trestný čin/přestupek nepřiměřené riziko pro vývoj dítě v NRP?
- Do jakých sledovaných oblastí se promítá, že žadatel/zájemce spáchal trestný čin či přestupek?

ZDRAVOTNÍ A PSYCHICKÝ STAV

Sledované kompetence:

č. 1 – *Schopnost pečovat o dítě a naplňovat jeho vývojové potřeby*

č. 3 – *Schopnost zajistit dítěti bezpečí*

Příklady doplňujících otázek:

- Jak pečujete o své zdraví (např. dodržování preventivních prohlídek, životosprávy apod.)? Jak často navštěvujete lékaře?
- Čeká vás výhledově nějaká hospitalizace/lékařský zákrok? Pokud ano, kdy, o jaký zákrok se jedná a jak se tato okolnost slučuje s vaším plánem přijmout dítě do NRP?
- Potřebujete/používáte v soustavně nějakou kompenzační pomůcku (např. brýle, naslouchadlo, berle atd.)? Pokud ano, jakou a jak tato skutečnost ovlivňuje váš každodenní život?
- Jste nucen dodržovat nějaký léčebný režim? Jaký? Popište.
- Jste kuřák? Kolik cigaret denně vykouříte?
- Pijete alkohol? V jakém množství a při jakých příležitostech?
- Myslíte si, že vaše zvyklosti (např. zvýšená konzumace alkoholu při stresu, cigareta u šálku kávy apod.) spojené s kouřením nebo užíváním alkoholu mohou mít vliv na výchovu a péči o přijaté dítě?
- Myslíte si, že bude potřeba ve vašich zvyklostech po příchodu dítěte do NRP udělat nějakou změnu? Jakou a jak ji plánujete uskutečnit?
- Jak dlouho se léčíte s uvedeným onemocněním?
- Kolik času (upřesněte v řádu hodin měsíčně) strávíte ošetřením svého onemocnění či návštěvou lékaře?
- Absolvujete v souvislosti s vaším onemocněním pravidelné, opakované pobyty ve zdravotnickém zařízení (např. pravidelná několikadenní vyšetření), lázeňské pobyty apod.?
- Popište, jak konkrétně, v jakých ohledech a do jaké míry ovlivňuje vaše onemocnění, případně jeho léčba, váš každodenní život?
- Popište, v čem vás vaše onemocnění nejvíce omezuje (např. sport, možnost chodit do zaměstnání, řízení automobilu, chůze do schodů apod.)?
- Jaká je dlouhodobá prognóza, resp. jaké jsou možnosti vývoje vašeho onemocnění? Jaká nejhorší varianta by mohla nastat? Jaká jsou potenciální rizika spojená s Vaším onemocněním? Máte v tomto směru nějaké obavy?
- S jakými úkony ve své sebeobsluze potřebujete dopomoc druhé osoby (např. osobní hygiena, oblékání, stravování, pohyb po místnosti, pohyb venku, chůze do schodů)? Kdo vám se sebeobsluhou pomáhá, jak často k vám dochází, je to někdo z rodiny nebo využíváte sociální službu?

- S jakými úkony v domácnosti potřebujete pomoc od druhé osoby (např. úklid, vaření, praní apod.)? Kdo vám s péčí o domácnost pomáhá, kde žije, jak často k vám dochází?
- Jak a v čem si myslíte, že vás může váš zdravotní stav omezovat v péči o přijaté dítě?
- Myslíte si, že vaše onemocnění vás může omezit v možnosti zajistit dítěti volnočasové aktivity (např. docházka do kroužků, návštěva zábavního parku apod.)? Pokud ano, jak? Jak byste postupoval?
- Plánujete, že vám s vlastní péčí o příchozí dítě bude někdo pomáhat? Pokud ano, kdo vám s péčí pomůže, kde žije, jaký k vám má vztah a jak často by k vám docházel? Jedná se o stejnou osobu, kterou jste uvedl v případě dopomoci u sebeobsluhy a péče o domácnost?

Otázky k analýze:

Reflexe chování zájemce v průběhu řízení o zařazení do evidence:

- Jak žadatel/zájemce reflektuje prognózu svého onemocnění ve vztahu k výkonu role náhradního rodiče? Jak plánuje řešit případné komplikace? Je tato reflexe adekvátní? Vnímá žadatel/zájemce své onemocnění reálně?
- Jevil žadatel/zájemce známky užívání návykových látek?
- Odpovídalo chování, jednání, prožívání žadatele/zájemce běžnému, očekávanému projevu a bylo to adekvátní situaci, ve které se žadatel/zájemce nacházel?
- Vyskytly se u žadatele/zájemce zdánlivě neopodstatněné výrazné změny nálad?
- Byly v projevu žadatele/zájemce přítomny prvky skryté či zjevné agrese (např. ironie, cynismus, vulgarity, vyhrožování)?

Dopad onemocnění žadatele/zájemce na jeho pečovatelské a výchovné schopnosti:

- Léčí se žadatel/zájemce t.č. s onemocněním, které klade vysoké nároky na léčbu (četnost léčby, intenzita léčení) nebo u kterého není jasná prognóza?
- Je žadatel/zájemce schopen sebeobsluhy a péče o domácnost? Pokud ne, v jakých úkonech konkrétně potřebuje dopomoc druhé osoby?
- Je osoba, která žadateli/zájemci poskytuje dopomoc, bezprostředně dostupná?
- Je žadatel/zájemce ochoten a schopen hovořit o svém zdravotním stavu?

Dopad zdravotního a psychického stavu, charakteristiky osobnosti žadatele/zájemce na jeho pečovatelské a výchovné schopnosti:

- Pokud ze zdravotního stavu plynou určitá omezení (např. pravidelný léčebný režim, potřeba dopomoci s úkony sebeobsluhy a s péčí o domácnost), je žadatel/zájemce i přesto schopen zajistit péči o příchozí dítě?
- Je zdravotní stav (včetně stavu psychického) žadatele/zájemce slučitelný s péčí o dítě v NRP?
- Je třeba sledovat vývoj onemocnění žadatele/zájemce a jeho dopad na pečovatelské a výchovné schopnosti v průběhu času?
- Představuje současný zdravotní stav žadatele/zájemce určitý limit v jeho předpokladech pečovat o dítě v NRP? Jaký?
- Jakému dítěti může žadatel/zájemce s ohledem na jeho aktuální zdravotní stav nabídnout pomoc, o jaké dítě je schopen pečovat?
- Omezuje psychický stav nebo osobnost žadatele/zájemce nějakým způsobem jeho schopnost pečovat o dítě v NRP?

PARTNERSKÝ VZTAH

Sledované kompetence:

- č. 1 – Schopnost pečovat o dítě a naplňovat jeho vývojové potřeby
- č. 2 – Schopnost zajistit dítěti stabilitu
- č. 3 – Schopnost zajistit dítěti bezpečí
- č. 4 – Schopnost navázat s dítětem blízký vztah

Příklady doplňujících otázek:

Následující otázky jsou určeny žadateli/zájemci žijícímu v partnerství/manželství/registrovaném partnerství:

- Kdy a při jaké příležitosti jste se seznámil se svým partnerem/manželem/registrovaným partnerem?
- Jak byste popsal váš vztah?
- Co na vašem partnerovi/manželovi/registrovaném partnerovi nejvíce oceňujete?
- Co je pro vás ve vašem vztahu důležité?
- Jakou roli pro vás ve vašem vztahu hraje intimní život?
- Při jakých denních činnostech, včetně víkendu, spolu trávíte čas?
- Je na vašem vztahu něco, s čím nejste spokojen, nebo kde vnímáte prostor pro zlepšení?
- V každém vztahu/manželství/registrovaném partnerství dojde někdy k nedorozumění. Co považujete za největší (nejzávažnější) nedorozumění ve vašem případě? Proč k němu došlo? Kdo nebo co vám pomohlo toto nedorozumění překonat?
- Opustil jste někdy vy nebo váš současný partner kvůli konfliktu společnou domácnost? Kdy to bylo, o jaký konflikt se jednalo? Stalo se to opakovaně? Co vám pomohlo tuto situaci zvládnout?
- Vyhledal jste průběhu současného odbornou pomoc při řešení partnerské/manželské krize? Pokud ano, kdy to bylo, z jakého důvodu, na jakého odborníka jste se obrátil a jak to váš vztah změnilo?
- Jak si myslíte, že může váš vztah ovlivnit příchod dítěte do NRP? Bude potřeba na něm něco změnit?

Následující otázky jsou určeny žadateli, který uvádí, že žije sám:

- Jak dlouho žijete v domácnosti bez partnera?
- Udržujete v současné době nějaký partnerský vztah?
- Uvažujete do budoucna o navázání partnerského vztahu?

Pokud žadatel udržuje partnerský vztah, aniž by sdílel s partnerem společnou domácnost, položte následující otázky:

- Jak byste charakterizoval váš vztah?
- Jak dlouho tento vztah trvá?
- Kolik času denně/týdně spolu s partnerem trávíte? Při jakých aktivitách?
- Zůstává váš partner ve vaší domácnosti přes noc? Zůstáváte vy v jeho domácnosti přes noc? Pokud ano, jak často?
- Jak si představujete vývoj tohoto vztahu do budoucna?
- Je váš partner seznámen s vaším záměrem přijmout dítě do NRP? Pokud ano, co si o něm myslí? Pokud ne, z jakého důvodu? Plánujete mu tuto skutečnost sdělit? Kdy?
- Jak by se váš partner podílel na výchově dítěte v NRP?

Pokud má žadatel/zájemce za sebou manželství/partnerský vztah/registrované partnerství, které skončilo, položte následující otázky:

- Jak dlouho vztah trval a co bylo příčinou rozchodu/rozvodu/rozluky?
- Jste v kontaktu s některým ze svých předchozích partnerů/manželů/registrovaných partnerů? Pokud ano, o jaký druh kontaktu se jedná, jaký je jeho účel/charakter?
- Vyhledal jste v průběhu vztahu někdy odbornou pomoc při řešení partnerské krize? Pokud ano, kdy to bylo, v jaké fázi vztahu, co bylo příčinou/důvodem a na jakého odborníka jste se obrátil?
- Narodilo se vám z některého z předchozích vztahů dítě? S kým nyní žije? Pokud dítě nežije s vámi, jak často jste spolu v kontaktu? Jak probíhá domluva a spolupráce, co se týče výchovy dítěte, s vaším bývalým partnerem?

Pokud žadatel doposud žádný vztah neměl, položte mu následující otázky:

- Co je podle vás důvodem toho, že se vám doposud nepodařilo navázat vážný vztah?
- V čem si myslíte, že by vám absence zkušenosti z partnerského soužití mohla chybět při vytváření vztahu s přijatým dítětem?

Vztahy v rodině:

- Kde jste trávil dětství? Jak byste své dětství charakterizoval?
- Kdo pro vás byl v dětství nejbližší vztahovou osobou?
- Vyrůstal jste s oběma rodiči? Znáte oba své rodiče? Pokud ne, snažil jste se zjistit identitu svého rodiče? S jakým výsledkem?
- Pokud se vaši rodiče rozvedli, kolik vám v té době bylo let? Jak jste tuto skutečnost tehdy vnímal?
- Jak byste charakterizoval váš současný vztah s rodiči? Kde rodiče nyní žijí a jak často se vídáte/navštěvujete? Pokud se nevídáte, proč tomu tak je?
- Žil jste někdy delší dobu jinde/u někoho jiného než u svých rodičů?
- Pokud máte sourozence, jak byste charakterizoval váš současný vztah? Kde nyní vaši sourozenci žijí a jak často se vídáte/navštěvujete? Pokud se nevídáte, proč tomu tak je?

Informovanost rodinných příslušníků o NRP a jejich postoj k NRP:

- Kteří členové vaší rodiny ví o tom, že jste podal žádost o zprostředkování NRP?
- Jsou o vašem záměru přijmout dítě do NRP informováni vaši rodiče, případně další vám blízké osoby? Jaký na to mají názor? Pokud o vašem záměru nevědí, proč to tak je? Kdy máte v plánu je se svým záměrem seznámit?
- Jak byste se vypořádal se situací, kdy by vás vaši blízcí (rodiče, sourozenci atd.) ve vašem záměru přijmout dítě do NRP nepodpořili nebo vás od něj odrazovali? Snažil byste se jejich důvody pochopit a konstruktivně o nich diskutovat? Jaké argumenty byste použil?

Otázky k analýze:

Následující otázky se vztahují na žadatele/zájemce aktuálně žijícího ve vztahu (partnerství/manželství/registrovaném partnerství):

- Trvá současný vztah a soužití v jedné domácnosti déle než tři roky?

(Vztah kratší tří let lze vnímat jako rizikový faktor, nicméně to není dogma. Na délku společného soužití je třeba nahlížet i v kontextu společně prožitých krizových situací – viz otázky níže).

- Prokázal žadatel/zájemce v minulosti schopnost řešit v partnerství/manželství/registrovaném partnerství konflikty a krizové situace?
- Lze vztah žadatele/zájemce na základě toho, co jste se o něm dosud dozvěděli (délka soužití, soulad hodnot, společné zájmy, vzájemná podpora v krizových situacích atd.), označit za natolik stabilní, aby unesl zátěž spojenou s příchodem dítěte do NRP?

Následující otázky se vztahují na žadatele bez aktuálně navázaného vztahu:

- Je zřejmé, že by žadatel přemýšlel o tom, zda a jak by případné navázání partnerského vztahu mohlo ovlivnit jeho záměr přijmout dítě do NRP?

Následující otázky se vztahují na žadatele/zájemce s určitou minulou partnerskou zkušeností:

- Lze z předchozích vztahů žadatele/zájemce vyvozovat obecné závěry o jeho schopnosti vytvářet, budovat a udržovat vztahy?
- Vyznačovaly se minulé vztahy určitým typickým znakem (krátkodobostí, konfliktností apod.), který je možné vnímat jako rizikový, nebo naopak ochranný faktor?
- Je ukončeno řízení o úpravě výchovy, výživy a styku u dětí z minulého vztahu žadatele/zájemce?

Všimněte si vždy většího počtu ukončených vztahů žadatele/zájemce (např. je-li více než 3x rozvedený).

Vztahy v rodině:

- Vyskytly se v původní rodině žadatele/zájemce určité události či okolnosti, které by se daly označit za traumatické?
- Vyrůstal žadatel/zájemce v NRP nebo v ústavní péči? Pokud ano, zdá se být s touto životní situací vyrovnán?
- Lze vztahy žadatele/zájemce k členům rodiny charakterizovat jako vřelé? Pokud něco naznačuje, že ne, co může být příčinou těžkostí v těchto vztazích?

Míra informovanosti rodinných příslušníků o NRP a jejich postoj k NRP:

- Zajímal se žadatel/zájemce aktivně o názor rodinných příslušníků na záměr přijmout dítěte do NRP? Je pro něj v tomto směru názor nejbližších osob důležitý?
- Bere žadatel/zájemce dostatečný ohled na potřeby ostatních členů v rodiny?
- Je si žadatel/zájemce vědom toho, že příchod dítěte do NRP do značné míry ovlivní i život ostatních rodinných příslušníků, a že je proto třeba je o tomto záměru informovat?
- Lze z toho, jak žadatel/zájemce o svém záměru s rodinnými příslušníky komunikoval, usuzovat o jejich otevřenosti v komunikaci a respektu k názoru druhých?
- Souhlasí rodinní příslušníci se záměrem žadatele/zájemce přijmout dítě do NRP, resp. jaký na to mají názor?
- Domnívá se žadatel/zájemce, že by příchod dítěte mohl nějak ovlivnit vztahy v rámci širšího rodinného systému? Pokud ano, jak a proč?
- Bude se dítě v rodině žadatele/zájemce cítit dobře a přijímané takové, jaké je?

Přítomnost zátěžových faktorů, které mohou narušovat stabilitu vztahu a prostředí v rodině:

- Prožívá v současné době či v minulosti zažil žadatel/zájemce (nebo někdo z jeho blízkých) v nedávné době nějakou nepříznivou situaci, těžkost nebo krizi (např. ztrátu zaměstnání, exekuci, nevěru, rozchod/rozvod, vážné onemocnění, úmrtí člena rodiny)? Jak to ovlivnilo život žadatele/zájemce a ostatních členů rodiny?
- Čeká žadatele/zájemce v bezprostřední či dohledné době nějaká životní změna, která by mohla významně ovlivnit jeho dosavadní život nebo život ostatních členů jeho rodiny? Jaký by tato změna mohla mít vliv na plány související s NRP?
- Je v životě žadatele/zájemce nebo dalších členů rodiny (zvláště pak dětí) přítomna určitá okolnost, která může mít vliv na jeho pečovatelské schopnosti/kapacitu?
- Prošel žadatel/zájemce v minulosti nějakou krizí nebo byl nucen reagovat na nějakou nepříznivou životní situaci nebo nečekanou změnu? Dokázal na tyto situace adekvátně reagovat? Vypovídá to něco o schopnosti řešit zátěžové situace spojené s péčí o dítě v NRP?
- Zažil žadatel/zájemce v minulosti nějakou ztrátu? Jak dlouhá doba od této události uplynula? Lze z odpovědí a reakcí žadatele/zájemce vyvodit, zda a jak se s touto ztrátou vyrovnal?
- Je žadatel/zájemce schopen o těchto událostech bez větších obtíží otevřeně hovořit? Jsou reakce žadatele/zájemce a doprovodné emoce při rozhovoru o nepříjemných nebo bolestných zkušenostech přiléhavé?

Zjistíte-li z již dostupných dokumentů či z následných rozhovorů, že se žadatel/zájemce v minulosti setkal s určitou ztrátou a od této ztráty neuplynula doba delší jednoho roku, věnujte této skutečnosti zvýšenou pozornost. V případě zvláště závažných ztrát, jako jsou opakované potraty nebo úmrtí vlastního dítěte, je nezbytné pečlivě vyhodnotit, zda a jak jsou tyto události zpracovány.

- Vyskytují se v životě žadatele/zájemce a jejich rodiny časté změny, z nichž lze usuzovat na nestabilitu prostředí v rodině? Jakého jsou tyto změny charakteru? Koho všeho se dotýkají? Jsou/byly tyto změny způsobeny objektivními faktory nezávislými na vůli žadatele/zájemce, nebo se jedná o změny, jejichž hybatelem je žadatel/zájemce?
- Na kolik mohou mít výše uvedené skutečnosti (těžkosti, krize, životní změny, okolnosti mající vliv na kapacitu zájemce, ztráty, časté změny v rodině) vliv na schopnost žadatele/zájemce věnovat plně pozornost dítěti, které má být do rodiny svěřeno? Je třeba tento faktor vyřešit před ukončením řízení o zařazení do evidence/před příchodem dítěte do NRP, a je to vůbec možné? Je možné žadatele/zájemce v tomto směru nějak podpořit?

DĚTI

Sledované kompetence:

č. 2 – Schopnost zajistit dítěti stabilitu

č. 3 – Schopnost zajistit dítěti bezpečí

č. 4 – Schopnost navázat s dítětem blízký vztah

Dítětem je myšleno každé dítě v rodině žadatele/zájemce, které s nimi sdílí společnou domácnost, třeba i jen přechodně – tzn. i dítě svěřené do některé z forem porozchodové péče, dítě studující mimo společné bydliště a žijících přes týden na internátu atd. Je třeba se zaměřit i na „dítě“ zletilé, které v rodině zájemce žije, tzn. nemá zatím samostatnou domácnost. Tyto děti je pro účely řízení o zařazení do evidence třeba vnímat jako další osoby sdílející se žadatelem/zájemcem domácnost. Do posouzení naopak nezahrnujeme dospělé potomky, kteří se osamostatnili a v rodině už nežijí – i když jejich názor na realizaci NRP nás také zajímá.

Posouzení schopnosti dítěte v rodině zájemce přijmout dítě do rodiny:

Posouzení spočívá ve zhodnocení předpokladů dítěte porozumět, přijmout a následně se adaptovat na skutečnost příchodu dítěte do NRP. Je nezbytné posoudit schopnost všech dětí v rodině žijících. Současně je potřeba pracovat s faktorem času, tzn. zohlednit vývoj dítěte a jeho schopnosti přijmout dítě do rodiny.

Vyjádření dítěte:

Dítě v rodině žadatele/zájemce se vyjadřuje k příchodu dítěte do NRP a toto vyjádření napovídá, zda dítě přiměřeně svému věku rozumí situaci a jak se staví k rozhodnutí svých rodičů přijmout dítěte do NRP. Vyjádření dítěte nestavíme do roviny souhlasu/nesouhlasu, ale sledujeme schopnost dítěte se k dané věci vyjádřit, tzn. způsob, jakým dítě komunikuje (verbálně/neverbálně), projevy chování. Důležitá je opravdovost vyjádření dítěte, tedy soulad mezi tím, co dítě říká a jak se chová, se zohledněním rizika ovlivnění jeho názoru nejbližšími lidmi, zejména rodiči. Je potřeba pracovat s faktorem času. Názor dítěte se může vyvíjet a měnit.

O dítěti starším dvanácti let se má obecně za to, že je schopno informaci přijmout, vytvořit si vlastní názor na věc a ten sdělit. Sledujeme rovněž, zda si dítě dokáže přiměřeně prosadit a udržet názor i za situace, kdy názor nebude ve shodě se zájmy dospělých.

Důležitým faktorem je informovanost dítěte/dětí žadatele/zájemce o tom, co konkrétně bude záměr rodičů přijmout dítě do NRP pro ně samotné znamenat (tzn. že dítěti jsou poskytnuty potřebné informace, aby si mohlo vytvořit vlastní názor). Toto je zejména odpovědností rodiče. Pracovníci NRP (pracovník OÚ, pracovník KÚ, lektor přípravy, psycholog) by měli umět zájemci poradit, jakým způsobem a o čem dítě informovat (např. změny v chodu rodiny po příchodu dítěte do NRP, různé vzorce chování u přijatého dítěte apod.).

V průběhu řízení o zařazení do evidence by nemělo docházet k nadbytečnému zatěžování dětí dotazy na jejich představu týkající se příchodu dítěte do NRP (ve smyslu množství otázek i počtu dotazujících se osob).

Příklady doplňujících otázek:

- Jak byste popsal svoje dítě? Zkuste vystihnout jeho typické charakteristiky jak v pozitivním, tak v negativním smyslu.
- Čeká vaše dítě nějaká životní změna nebo touto změnou právě prochází (např. nástup do školy, změna školy, změna životosprávy, dodržování léčebného režimu z důvodu výskytu onemocnění)?

- Vyžaduje vaše dítě zvýšenou péči z hlediska jeho zdravotního stavu, například životosprávy, režimu dne, léčebného režimu apod.? Pokud ano, uveďte konkrétně jakou.
- Navštěvovalo či navštěvuje vaše dítě nějakého odborného lékaře/specialistu (např. neurologa, psychologa, psychiatra apod.)? Pokud ano, odkdy a z jakého důvodu? (*Je tím myšlena i jednorázová návštěva.*)
- V jakém věku začalo dítě navštěvovat kolektivní zařízení (jesle, dětskou skupinu, soukromou MŠ, státní MŠ apod.)? Jak dítě zvládlo nástup do tohoto zařízení?
- Řešil jste v průběhu školní docházky s dítětem nějaké těžkosti?
- Do jakého školního zařízení dítě chodí v současné době? Jak dítě zvládá povinnosti spojené s docházkou do školského zařízení?
- Jaké zájmy má vaše dítě? Klade to na vás nějaké nároky (např. odvoz a vyzvedávání dítěte, finanční nároky apod.)?
- Kolik přibližně času se vám daří věnovat dítěti během vašeho běžného dne?
- Při jakých činnostech trávíte s dítětem společný čas (např. ráno při snídani, odpoledne při rozvozu do kroužků, večer před spaním apod.)?
- Má vaše dítě zkušenost s tím, že bylo přes noc od vás odloučeno (např. škola v přírodě, spaní u kamaráda, babičky apod.)? Jak často, kdy naposledy a na jak dlouhou dobu? Jak toto dítě zvládlo?
- Co si myslíte, že se po příchodu dítěte do NRP změní v životě vašeho dítěte? Pokuste se uvést konkrétní příklady.
- Myslíte si, že se může jednat i o změny, které budou pro vaše dítě náročné? Pokuste se uvést konkrétní příklady.

K informovanosti dítěte o záměru rodičů přijmout dítě do NRP:

- Mluvil jste s dítětem o vašem plánu přijmout dítě do NRP? Pokud ano, jaké informace byly dítěti předány? Jaká byla reakce dítěte a co si o vašem záměru myslí? Pokud ne, z jakého důvodu? Kdy máte v plánu dítě informovat?
- Co si myslíte o postoji svého dítěte k NRP?
- Zná vaše dítě někoho, kdo vyrůstá v NRP nebo v jehož rodině vyrůstá dítě v NRP? Pokud ano, o koho se jedná, jaký má k němu vaše dítě vztah?

Rozhovor s dítětem (samozřejmě je nutné brát ohled na věk dítěte, otázky níže vnímejte jako návrh pro věkovou skupinu 10+)

- Řekli ti rodiče, že k vám přijdu na návštěvu a vysvětlili ti proč?
- Co si myslíš o plánu svých rodičů přijmout dítě do NRP?
- Máš představu, co by to prakticky znamenalo, kdyby k vám do rodiny přišlo nějaké další dítě? Co myslíš, že by se tím změnilo?
- Znáš někoho ze svých vrstevníků, kdo nevyrůstá se svými rodiči?
- Je něco, na co se těšíš, na co jsi zvědavý? Je něco, z čeho máš obavy (co tě znepokojuje nebo co očekáváš s napětím)?
- Máš nějaké otázky, nejasnosti? Je něco, o čem bys potřeboval vědět víc? Napadá tě něco konkrétního, co bys ode mě ještě potřeboval vysvětlit?

Otázky k analýze:

Reflexe rodinné interakce v průběhu návštěv v rodině:

- Jak byste popsali chování, jednání, prožívání dítěte? Odpovídalo běžnému projevu dítěte jeho věku? Vnímali jste v chování dítěte nějaké nápadnosti?
- Jak byste popsal rodinnou interakci? Vyskytly se v ní nějaké nápadnosti? Jak se tyto nápadnosti projevovaly (např. vyčlenění dítěte z komunikace s rodiči, nezájem rodiče o interakci s dítětem, závislost dítěte na rodiči – dítě na rodiči „viselo“ apod.)?
- Jak žadatel/zájemce v průběhu vašeho rozhovoru komunikoval s dítětem, jak se k němu choval?

Informovanost dítěte a jeho postoj k NRP:

- Hovořil žadatel/zájemce s dítětem o svém záměru? Věnuje žadatel/zájemce dostatečnou pozornost názoru dítěte a jak tento názor přijímá?
- Má žadatel/zájemce náhled na nutnost zahrnovat dítě v rodině do svého rozhodnutí ohledně plánu NRP, včetně dětí zletilých a žijících přes týden mimo domácnost zájemce?
- Ví žadatel/zájemce, o čem by bylo vhodné dopředu s dítětem hovořit, než přijde dítě do NRP a na co v průběhu výkonu NRP se má u svého dítěte zaměřit?
- Odpovídají informace poskytované dítěti rodičem reálnému odrazu skutečnosti příchodu dítěte do NRP? Jak byste mohli dítěti pomoci, aby problematiku lépe pochopilo?
- Jaký má dítě názor a postoj k NRP? Má/vyjadřuje v této souvislosti nějaké obavy nebo pochybnosti? Mění/vyvíjí se názor a postoj dítěte v průběhu času?
- Mohlo by v případě negativního postoje dítěte k NRP pomoci přerušení žádosti? Jakou formu pomoci byste v takovém případě žadateli/zájemci/dítěti nabídli?

Potřeby stávajících dětí v rodině:

- Je dítě způsobem odpovídajícím jeho věku schopné navazovat nové sociální vztahy (fungování v kolektivu vrstevníků, ve společnosti dospělých apod.)?
- Pokud dítě čeká nějaká změna v jeho životě, je t.č. možné realizovat NRP?
- Prokázalo dítě v rodině v průběhu svého života schopnost adaptovat se na významnou změnu (např. narození sourozence, nástup do MŠ, stěhování, rozvod rodičů apod.)?
- Potřebuje dítě v rodině zvýšenou péči svých rodičů? Pokud ano, z jakého důvodu? Jsou nároky plynoucí z této péče slučitelné s výkonem NRP?
- Lze předpokládat / z něčeho usuzovat, že příchod dítěte do NRP by představoval pro stávající dítě ohrožení, co se týče zajištění jeho potřeb?

Vhodnost načasování přijetí dítěte do NRP:

- **Z hlediska potřeb stávajících dětí v rodině, jejich věku, vývoje, vztahů v rodině a dalších relevantních faktorů – je t.č. vhodný okamžik pro realizaci NRP (pro příchod dalšího dítěte do rodiny)?**
- Jakému dítěti může žadatel/zájemce s ohledem na dítě/děti již v rodině žijící a stávající péči o ně nabídnout kvalitní péči?

Pokud zájemce měl již v péči dítě v NRP, a ta byla předčasně ukončena, položte následující otázky:

- Co bylo příčinou předčasného ukončení NRP?
- Využil jste před ukončením NRP nějakou odbornou pomoc?

- Jste s tímto dítětem v nějakém kontaktu? Pokud ne, proč?
- Co vám pomohlo se s takovou situací vyrovnat?

Příloha:

**Záznam z rozhovoru oprávněné úřední osoby KÚ
se žadatelem/zájemcem o NRP**

MOTIVACE A OČEKÁVÁNÍ		☐ bez doplnění
<i>Prostor pro analýzu dané oblasti</i>		
Ochranné faktory:	☐ zjištěny	☐ nezjištěny
<i>Jsou-li zjištěny ochranné faktory, popište je.</i>		

Rizikové faktory:	☐ zjištěny	☐ nezjištěny
<i>Jsou-li zjištěny rizikové faktory, popište je.</i>		

ZKUŠENOSTI S NRP, INFORMOVANOST O PROBLEMATICE ☐ bez doplnění NRP		
<i>Prostor pro analýzu dané oblasti</i>		
Ochranné faktory:	☐ zjištěny	☐ nezjištěny
<i>Jsou-li zjištěny ochranné faktory, popište je.</i>		
Rizikové faktory:	☐ zjištěny	☐ nezjištěny
<i>Jsou-li zjištěny rizikové faktory, popište je.</i>		

VZDĚLÁVÁNÍ ☐ bez doplnění		
<i>Prostor pro analýzu dané oblasti</i>		
Ochranné faktory:	☐ zjištěny	☐ nezjištěny
<i>Jsou-li zjištěny ochranné faktory, popište je.</i>		
Rizikové faktory:	☐ zjištěny	☐ nezjištěny
<i>Jsou-li zjištěny rizikové faktory, popište je.</i>		

ZAMĚŠTNÁNÍ ☐ bez doplnění		
<i>Prostor pro analýzu dané oblasti</i>		
Ochranné faktory:	☐ zjištěny	☐ nezjištěny
<i>Jsou-li zjištěny ochranné faktory, popište je.</i>		
Rizikové faktory:	☐ zjištěny	☐ nezjištěny
<i>Jsou-li zjištěny rizikové faktory, popište je.</i>		

ŽIVOTNÍ STYL RODINY, ZÁJMY A KONÍČKY ☐ bez doplnění		
<i>Prostor pro analýzu dané oblasti</i>		
Ochranné faktory:	☐ zjištěny	☐ nezjištěny
<i>Jsou-li zjištěny ochranné faktory, popište je.</i>		
Rizikové faktory:	☐ zjištěny	☐ nezjištěny
<i>Jsou-li zjištěny rizikové faktory, popište je.</i>		

DALŠÍ VÝZNAMNÉ DOVEDNOSTI ☐ bez doplnění		
--	--	--

<i>Prostor pro analýzu dané oblasti</i>		
Ochranné faktory:	☐ zjištěny	☐ nezjištěny
<i>Jsou-li zjištěny ochranné faktory, popište je.</i>		
Rizikové faktory:	☐ zjištěny	☐ nezjištěny
<i>Jsou-li zjištěny rizikové faktory, popište je.</i>		

SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ – BYDLENÍ A DOMÁCNOST		☐ bez doplnění
<i>Prostor pro analýzu dané oblasti</i>		
Ochranné faktory:	☐ zjištěny	☐ nezjištěny
<i>Jsou-li zjištěny ochranné faktory, popište je.</i>		
Rizikové faktory:	☐ zjištěny	☐ nezjištěny
<i>Jsou-li zjištěny rizikové faktory, popište je.</i>		

FINANČNÍ SITUACE		☐ bez doplnění
<i>Prostor pro analýzu dané oblasti</i>		
Ochranné faktory:	☐ zjištěny	☐ nezjištěny
<i>Jsou-li zjištěny ochranné faktory, popište je.</i>		
Rizikové faktory:	☐ zjištěny	☐ nezjištěny
<i>Jsou-li zjištěny rizikové faktory, popište je.</i>		

BEZÚHONNOST		☐ bez doplnění
<i>Prostor pro analýzu dané oblasti</i>		
Ochranné faktory:	☐ zjištěny	☐ nezjištěny
<i>Jsou-li zjištěny ochranné faktory, popište je.</i>		
Rizikové faktory:	☐ zjištěny	☐ nezjištěny
<i>Jsou-li zjištěny rizikové faktory, popište je.</i>		

ZDRAVOTNÍ A PSYCHICKÝ STAV		☐ bez doplnění
<i>Prostor pro analýzu dané oblasti</i>		
Ochranné faktory:	☐ zjištěny	☐ nezjištěny
<i>Jsou-li zjištěny ochranné faktory, popište je.</i>		

Rizikové faktory:	☐ zjištěny	☐ nezjištěny
<i>Jsou-li zjištěny rizikové faktory, popište je.</i>		

PARTNERSKÝ VZTAH		☐ bez doplnění
<i>Prostor pro analýzu dané oblasti</i>		
Ochranné faktory:	☐ zjištěny	☐ nezjištěny
<i>Jsou-li zjištěny ochranné faktory, popište je.</i>		
Rizikové faktory:	☐ zjištěny	☐ nezjištěny
<i>Jsou-li zjištěny rizikové faktory, popište je.</i>		

DĚTI		☐ bez doplnění
<i>Prostor pro analýzu dané oblasti</i>		
Ochranné faktory:	☐ zjištěny	☐ nezjištěny
<i>Jsou-li zjištěny ochranné faktory, popište je.</i>		
Rizikové faktory:	☐ zjištěny	☐ nezjištěny
<i>Jsou-li zjištěny rizikové faktory, popište je.</i>		

ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ:	
☐ zamítnout	
☐ odeslat na přípravu bez psychologického posouzení	
☐ odeslat nejdříve na psychologické posouzení (formulace odborné otázky)	
☐ jiné	